

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 278

van **PETER VAN ROMPUY**

datum: 11 januari 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Kennisveiligheid - Beleidskader - 'Seeds for the Future'-programma

In de commissie Buitenlands Beleid komt het onderwerp van de Chinese inmenging in Vlaamse bedrijven op geregelde tijdstippen aan bod.

In mei 2022 verscheen in De Tijd de reeks 'The China Science Investigation' over de inmenging van Chinese wetenschappers en universiteiten. Daaruit bleek dat Belgische wetenschappers (vnl. Vlaamse wetenschappers) de jongste jaren hebben meegewerkt aan 1115 studies met Chinese collega's van de Seven Sons of National Defence. Er zijn naast deze studies ook officiële samenwerkingsverbanden tussen Vlaamse universiteiten en vier van de aangehaalde Chinese universiteiten. Dit onderwerp werd besproken in de commissie Buitenland van 14 juni 2022.

Eind december 2022 maakte De Standaard melding van een 'Seeds for the Future'-programma. Binnen dat programma werken universiteiten (waaronder UAntwerpen en Ugent) samen met Huawei. Studenten gaan onder andere (op kosten van Huawei) op bezoek in het hoofdkantoor in China. De Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) benadrukt nogmaals het belang van een kennisveiligheidsloket. In Nederland is er een Lokaal Kennisveiligheid waar universiteiten terecht kunnen voor vragen en info betreffende internationale partners. Op die manier kunnen zij zelf een grondige risicoanalyse uitvoeren. Daarnaast kan ook een Vlaamse of Belgische gedragscode tegen buitenlandse inmenging in onderzoek en ontwikkeling relevant zijn. Dergelijke code is er al in Nederland, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk.

Minister Brouns stelde in de plenaire vergadering van 9 november 2022:

"Vandaar dat we ook in Vlaanderen met de minister-president en met collega Weyts een initiatief genomen hebben om dat beleidskader Kennisveiligheid te maken, uiteraard in overleg met de bedrijven, met kennisinstellingen en de relevante administraties."

1. Hoe staat de minister tegenover het 'Seeds for the Future'-programma waaraan de Vlaamse universiteiten participeren?
2. Hoeveel staat Vlaanderen met de verdere uitrol van een Lokaal Kennisveiligheid of een duidelijke gedragscode voor de universiteiten en kennisinstellingen?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Jan Jambon (116), Jo Brouns (278)

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 278 van 11 januari 2023

van **PETER VAN ROMPUY**

1. De specifieke voorwaarden en omstandigheden waarbinnen dit "Seeds for the future" programma opgezet werd met de deelnemende partijen, in dit geval de Universiteit Antwerpen, zijn me niet bekend. Ik kan me dus niet ten gronde uitspreken over dit concrete geval.

De in het artikel aangehaalde problematiek situeert zich op het ethische vlak. De Vlir heeft in 2019 een eigen mensenrechtentoets opgesteld (zie https://vlir.be/wp-content/uploads/2019/10/20191023_Rapport-ad-hoc-werkgroep-Mensenrechten_DEF.pdf). De Vlaamse universiteiten beschikken dus al enige tijd over een afwegingskader dat ze zelf toepassen in hun instelling. Elke universiteit kan evenwel altijd in volle autonomie haar beleid op dat vlak aanpassen in dialoog met haar belanghebbenden.

2. Vertegenwoordigers van de belanghebbenden werden al uitgenodigd door mijn administratie om een overzicht te verschaffen van al hun huidige procedures en werkwijze die met kennisveiligheid te maken hebben. Een eerste bijeenkomst van de werkgroep ter zake staat gepland op 15 februari eerstkomende. Aan deze werkgroep nemen ook vertegenwoordigers van het beleidsdomein Onderwijs & Vorming en het Departement Buitenlandse Zaken deel. Daarnaast spreekt mijn administratie ook met vertegenwoordigers van specifieke organisaties en experts zoals de Staatsveiligheid. Een eerste gesprek is begin februari.

Tevens zal het intra-Belgisch overleg over een kennisveiligheidsloket opgestart worden op verzoek van de Interministeriële Commissie voor Wetenschapsbeleid (bijeenkomst op 13 februari) door de verschillende Belgische wetenschapsadministraties binnen de Commissie Internationale Samenwerking.

Eind juni vorig jaar werd een FWO-kennisveiligheidsbeleid goedgekeurd door de FWO raad van bestuur. Kern van dit beleid is sensibilisering waarbij de onderzoekers bij elke aanvraag en rapportering uitgenodigd zullen worden om de risico's van hun wetenschappelijke samenwerking in te schatten zonder daarbij te raken aan de kern van vrijheid en openheid in hun samenwerking en onderzoek. Een kennisveiligheidsloket waar de instellingen en onderzoekers te rade kunnen gaan, kan daarbij een meerwaarde vormen. De verdere uitrol van het FWO-kennisveiligheidsbeleid staat in 2023 gepland.

Kortom, de voorbereidingen zijn gestart, enkele concrete stappen zijn al gezet en er wordt hard aan verder gewerkt.